

ਵਿੱਤੀ

ਜਾਗਰੂਕਤਾ

ਸੰਦੇਸ਼ (ਫੋਮ)

ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਕੇਂਦਰੀ ਦਫ਼ਤਰ

ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ

ਬੇਦਾਅਵਾ

ਇਹ ਕਿਤਾਬ, ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦ/ਉਤਪਾਦਾਂ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਾਪੀਰਾਈਟ

ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਸਰੋਤ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।

ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ - ਫ਼ਰਵਰੀ 2024

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ

Reserve Bank of India

India's Central Bank

ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ

10 ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ

ਫੋਰਟ, ਮੁੰਬਈ - 400 001

ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ/ਆਭਾਰ

ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਕੌਸ਼ਿਕ ਰਾਮਚੰਦਰਨ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ

ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਗਿਆਨ, ਹੁਨਰ, ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਹੀ ਵਿੱਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿੱਤੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ

ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਗਿਆਨ, ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਦਰਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਟੀਚਿਆਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਚੋਣ।

ਵਿੱਤੀ ਗਿਆਨ	ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਹਾਰ	ਵਿੱਤੀ ਰਵੱਈਆ
ਵਿੱਤੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਵਿੱਤੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ, ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਿਆਜ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਮੁੱਲ, ਮਹਿੰਗਾਈ, ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਭਾਗ, ਜੋਖਮ ਬਨਾਮ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸੂਚਕ ਹਨ।	ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਖਰਚ, ਬੱਚਤ, ਨਿਵੇਸ਼, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।	ਵਿੱਤੀ ਰਵੱਈਆ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ, ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ, ਜੋਖਮ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਵਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਣਨੀਤੀ (ਐਨਐਸਐਫਈ) 2020-2025, ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਗਿਆਨ, ਹੁਨਰ, ਰਵੱਈਆ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਕੇ (ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਣਨੀਤੀ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਲਟੀ-ਸਟੇਕਹੋਲਡਰ ਅੱਪ੍ਰੋਚ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ '5 ਸ' ਅੱਪ੍ਰੋਚ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ; ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ **ਸਮੱਗਰੀ** ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ (ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸਮੇਤ), ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ **ਸਮਰੱਥਾ** ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ, ਢੁਕਵੀਂ **ਸੰਚਾਰ** ਰਣਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਲਈ **ਸਮਾਜਿਕ** (community) ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਮਾਡਲ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ **ਸਹਿਯੋਗ** ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।

ਵਿਸ਼ਾ - ਸੂਚੀ

ਬੁਨਿਆਦੀ (ਬੇਸਿਕ) ਬੈਂਕਿੰਗ

ਸੰਦੇਸ਼ 1 - ਬਜਟ, ਬੱਚਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰਨ ਉਧਾਰ	01
ਸੰਦੇਸ਼ 2 - ਜਮ੍ਹਾ ਖਾਤੇ	04
ਸੰਦੇਸ਼ 3 - ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ.....	05
ਸੰਦੇਸ਼ 4 - ਨਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰ.....	07
ਸੰਦੇਸ਼ 5 - ਗੈਰ-ਸੰਚਾਲਿਤ ਖਾਤੇ.....	09

ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ

ਸੰਦੇਸ਼ 6 - ਲੋਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ	12
ਸੰਦੇਸ਼ 7 - ਮਿਸ਼ਰਿਤ (ਕੰਮਪਾਉਂਡਿੰਗ)	13
ਸੰਦੇਸ਼ 8 - ਮਹਿੰਗਾਈ.....	15
ਸੰਦੇਸ਼ 9 - ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਮੁੱਲ	16
ਸੰਦੇਸ਼ 10 - ਜੋਖਮ ਬਨਾਮ ਮੁੜ-ਅਦਾਇਗੀ (ਰਿਟਰਨ)	18
ਸੰਦੇਸ਼ 11 - ਵਿਭਿੰਨਤਾ (ਡਾਈਵਰਸਿਫਿਕੇਸ਼ਨ).....	20

ਡਿਜੀਟਲ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ

ਸੰਦੇਸ਼ 12 - ਪ੍ਰਚੂਨ(ਰੀਟੇਲ) ਰੈਮਿਟੈਂਸ	22
ਸੰਦੇਸ਼ 13 - ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੇਮੈਂਟ ਇੰਟਰਫੇਸ	23
ਸੰਦੇਸ਼ 14 - ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੀ ਨਾ ਕਰੋ.....	25
ਸੰਦੇਸ਼ 15 - ATM ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੀ ਨਾ ਕਰੋ	26
ਸੰਦੇਸ਼ 16 - ਧੋਖਾਧੜੀ (ਡਿਜੀਟਲ) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਗਾਹਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ.....	28

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਸੰਦੇਸ਼ 17 - ਮਿਸ-ਸੈੱਲਿੰਗ.....	31
ਸੰਦੇਸ਼ 18 - ਸਚੇਤ ਪੋਰਟਲ	32
ਸੰਦੇਸ਼ 19 - ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣਾ	33
ਸੰਦੇਸ਼ 20 - ਜਮ੍ਹਾ ਬੀਮਾ	35
ਸੰਦੇਸ਼ 21 - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਤੰਤਰ	38
ਸੰਦੇਸ਼ 22 - ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਸੀ.ਐਮ.ਐਸ)	40
ਸੰਦੇਸ਼ 23 - ਆਪਦਾ ਤੋਂ ਰਾਹਤ.....	42

ਵਿਦਿਅਕ ਨਗਰਟਸ

ਸੰਦੇਸ਼ 24 - ਖਾਤਾ ਐਗਰੀਗੇਟਰ (ਏ.ਏ).....	45
ਸੰਦੇਸ਼ 25 - ਉਧਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਡਿਜੀਟਲ ਐਪਸ.....	46
ਸੰਦੇਸ਼ 26 - ਮਨੀ (MANI) ਐਪ - ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ	48
ਸੰਦੇਸ਼ 27 - ਗੰਦੇ/ਕਟੇ-ਫਟੇ/ਖਰਾਬ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਐਕਸਚੇਂਜ)	49
ਸੰਦੇਸ਼ 28 - ਸਿੱਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੋ	50
ਸੰਦੇਸ਼ 29 - ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ	51
ਸੰਦੇਸ਼ 30 - UDGAM ਪੋਰਟਲ.....	52

ਬੁਨਿਆਦੀ (ਬੇਸਿਕ) ਬੈਂਕਿੰਗ

ਸੰਦੇਸ਼ 1

ਬਜਟ, ਬੱਚਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰਨ
ਉਧਾਰ

ਬਜਟਿੰਗ

ਬਜਟ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਆਸਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਬਜਟ ਸਾਲਾਨਾ, ਮਾਸਿਕ ਜਾਂ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਖਿਰ ਬਜਟ ਕਿਉਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ?

ਇੱਕ ਬਜਟ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੋਗੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਬੱਚਤ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਬਜਟ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਲ ਖਰਚੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ (ਜਾਂ ਘੱਟ) ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਜਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

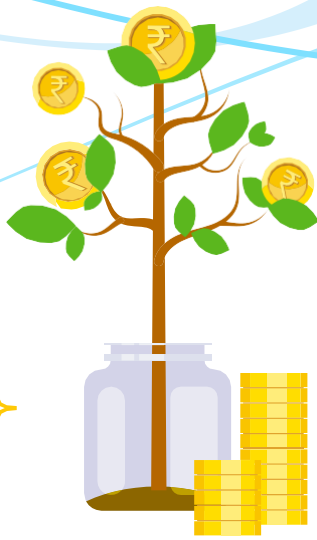
ਬੱਚਤ

ਬੱਚਤ ਕੀ ਹੈ?

ਬੱਚਤ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਖਣਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ :

ਬੱਚਤ = ਆਮਦਨ - ਖਰਚ

ਖਰਚਾ = ਆਮਦਨ - ਬੱਚਤ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਖਰਚ ਕਰੋ

ਬੱਚਤ ਕਿੱਥੇ ਕਰਨੀ ਹੈ?

ਬੱਚਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹਨ **ਸੁਰੱਖਿਆ, ਤਰਲਤਾ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ** ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮੂਲ ਰਕਮ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤ/ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਰਿਟਰਨ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਂਡ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਬੈਂਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਰਲਤਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਸੌਖਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਜਮ੍ਹਾਂ, ਸੂਚੀਬੱਧ ਅਤੇ ਖਰੀਦ-ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਇਕੁਇਟੀ ਸ਼ੇਅਰ ਅਤੇ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਤਰਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਉਸ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਕੁਇਟੀ ਸ਼ੇਅਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵੱਧ ਜੋਖਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੱਚਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤੇ

- ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਬੱਚਤ ਵਿਭਿੰਨ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 20 'ਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਦੇਸ਼ 11 ਦੇਖੋ)
- ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਤਰਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾ ਸਕੋ।
- ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਤ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਗਾਓ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜੋਖਮ ਭਰੇ / ਅਨਿਯਮਿਤ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸਭ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਹੋ !!!

ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਟਰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਮਕਾਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਨਾਮੇ ਲੇਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਫੰਡਿੰਗ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਲੇਨ ਆਦਿ।

ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ

ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ

ਨਿੱਜੀ ਖਰਚੇ ਲਈ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਜਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਵਰਤੋਂ

ਕਿਸ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ ਹੈ?

ਨਿਯਮਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ, ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ ਅਤੇ ਐਚ.ਐਫ.ਸੀ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਧੇਰੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਹੂਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੇਵੇਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਗਤ-ਮੁਕਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਜਿਹੇ ਏਜੰਟਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ ਜੋ ਸੁਲਕ ਲੈ ਕੇ ਲੇਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੈਂਕ/ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ/ਐਚ.ਐਫ.ਸੀ ਜਾਂ ਬਿਜਨਸ ਕੋਰਸਪੋਂਡੈਂਟ (BC) ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਡਿਜੀਟਲ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਪਸ, ਧਨ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਗਾਹਕ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਪੂਰਨ ਉਧਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵਿੱਤੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੁੜ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਛਿਪੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਧਾਰ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੰਦੇਸ਼ 2

ਜਮ੍ਹਾ ਖਾਤੇ

ਪੈਸਿਵ ਬਨਾਮ ਐਕਟਿਵ ਬੱਚਤ

ਨਿਯਮਤ ਬੱਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਪੈਸਿਵ ਬਚਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਰਿਕਰਿੰਗ / ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੋ ਜੋ ਬਿਹਤਰ ਰਿਟਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਆਦਤਾਂ:

- ਖਾਤੇ ਦੀ ਪਾਸਬੁੱਕ/ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ
- ਚੈੱਕ-ਬੁੱਕ (ਜੇਕਰ ਲਈ ਹੈ) ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ
- ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ (ਜੇਕਰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ) ਦਾ ਆਈਡੀ ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰਨਾ
- ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ (ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ) ਦਾ ਪਿੰਨ (PIN) ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰਨਾ
- ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਆਨ ਲਾਈਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਓਟੀਪੀ (ਵਨ ਟਾਈਮ ਪਾਸਵਰਡ) ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਿਉਂ ਕਰਨੀ ਹੈ?

ਨਾਮਜ਼ਦ (ਨੇਮੀਨੀ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਖਾਤੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ) ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਏ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ।

“ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬੈਂਕ ਡਿਪਾਜਿਟ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਫਾਰਮ ਭਰੋ। ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ”

ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਢਵਾਉਣਾ

ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜਿਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ/ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਕਮ ਕਢਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਅਜਿਹੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਕਾਸੀ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲ ਕਰੇਗਾ।

“ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜਿਟ (ਸੰਯੁਕਤ ਖਾਤਾ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ) ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਮੁਕਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਢਵਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ (ਮੈਂਡੇਟ) ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। ”

ਜਮ੍ਹਾਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਢਵਾਉਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ।

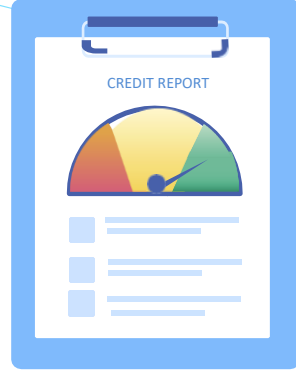

ਸੰਦੇਸ਼ 3

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ?

- ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ (ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ) ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਉਧਾਰ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਇਹ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੈਂਕਾਂ/ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਕੋਰ ਜਿੰਨਾ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਉਨਾ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਉਂ ਹੈ?

- ਬੈਂਕਾਂ/ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹਿਸਟਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਵਾਲਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਸਾਲਾਨਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਫਐਫਸੀਆਰ) ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਫਐਫਸੀਆਰ ਐਕਸੈਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇੰਫੋਰਮੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਸੀਆਈਸੀਏਸ) ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ (ਸੀਆਈਆਰ) ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ: ਸੀਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੀਆਈਸੀ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੰਸਥਾ (ਬੈਂਕ/ਐਨਬੀਐਫਸੀ,ਆਦਿ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਆਈਆਰ ਨੂੰ ਠੀਕ/ਅਪਡੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ <https://cms.rbi.org.in> ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਰਬੀਆਈ - ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ?

- ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਲੋਨ ਲਓ; ਭਾਵ, ਸਿਰਫ ਓਨਾ ਹੀ ਲੋਨ ਲਓ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਨੂੰ ਖੁੰਝਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੰਗਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸੰਦੇਸ਼ 4

ਨਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਵਾਇਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਵਿੱਤ ਬੈਂਕ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਧਾਰਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਰਾਹੀਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਭੁਗਤਾਨ ਬੈਂਕ

- ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗਾਹਕ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਡਿਮਾਂਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰੈਕਰਿੰਗ/ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ
- ਏਟੀਐਮ/ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ
- ਕੋਈ ਲੋਨ ਅਤੇ ਐਡਵਾਂਸ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਭੇਜਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਛੋਟੇ ਵਿੱਤ ਬੈਂਕ

ਛੋਟੇ ਵਿੱਤ ਬੈਂਕ (ਸਮਾਲ ਫਾਇਨੈਂਸ ਬੈਂਕ) ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵੱਚਿਤ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਤ ਸਾਧਨ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਇਕਾਈਆਂ, ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ/ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਅਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਜਰੀਏ ਛੋਟੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਲੋਨ (ਐਸਐਫਬੀ ਦੇ ਲੋਨ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਵਿੱਚ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਲੋਨ ਅਤੇ ਐਡਵਾਂਸ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ) ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ।

Small business units

Micro and small enterprises

Small and marginal farmers

Entities in the unorganized sector

ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰ (ਬੀਸੀ)

ਬੀ.ਸੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ (ਜਾਂ ਏਜੰਟ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗਾਹਕਾਂ ਕੋਲ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ/ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ) ਜਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋੜਾਂ/ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬੀਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ
- ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਢਵਾਉਣਾ
- ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਵਾਉਣਾ
- ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਇੱਕਠੀ ਕਰਨਾ
- ਛੋਟੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ

ਨੋਟ

ਤੁਸੀਂ :

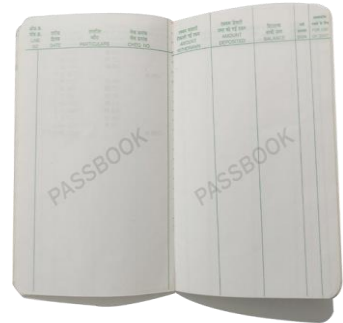
- ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੀਸੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਨੇੜਲੀ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬੀਸੀ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਬੀਸੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ <https://www.bcregistry.org.in> ਦਾ ਵੀ ਐਕਸੈਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬੀਸੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤਾ ਕੀ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬੱਚਤ/ਕਰੰਟ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ 'ਗਾਹਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ' ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਖਾਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਯੋਧਾਯਤੀ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਡੀਲਿੰਗ ਬੈਂਕ ਸਟਾਫ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖਾਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗਾਹਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਗਾਹਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਐਕਟਿਵ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੈ?

- ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ (ਗੈਰ-ਘਰੇਲੂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਸਮੇਤ) ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ/ ਲਾਵਾਰਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਵਾਈਸੀ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਖਾਤਾਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ-ਗਾਹਕ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (ਵੀ-ਸੀਆਈਪੀ) ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਹੂਲਤ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਗਾਹਕ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਵਾਈਸੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਸਟਮਰ ਡਯੂ ਡਿਲੀਜੈਂਸ (ਸੀਡੀਡੀ), ਗਾਹਕ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਜੋਖਮ ਵਰਗੀਕਰਨ ਆਦਿ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤੇ /ਲਾਵਾਰਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਾਤਾਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈਚਲਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਸਐਮਐਸ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਈਮੇਲ ਦੇ ਦੁਵਾਰਾ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਵਾਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਵਾਈਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਤੇ ਦੀ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਐਕਟਿਵ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖਰਚਾ/ਚਾਰਜ ਹਨ?

ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਐਕਟਿਵ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖਰਚਾ/ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੀ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨਿਯਮਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਖਾਤਾ ਆਪਰੇਟਿਵ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੋਲ ਪਈ ਲਾਵਾਰਿਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਬੱਚਤ ਖਾਤੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਆਜ ਦਰ ਜਾਂ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਵਿਆਜ ਦਰ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੀ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ?

ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਵਾਰਿਸ ਡਿਪੋਜ਼ਿਟ/ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਨ। ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਖੋਜਣ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਖੋਜ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਾਹਕ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ "ਡਿਪਾਜ਼ਿਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ (DEA) ਫੰਡ" ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਲਾਵਾਰਿਸ ਡਿਪੋਜ਼ਿਟ ਰਕਮ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ UDGAM ਪੋਰਟਲ (https://udgam.rbi.org.in/unclaimed_deposits/#/login) 'ਤੇ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਖੋਜ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖੋਜ ਸਹੂਲਤ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਸੂਚੀਬੱਧ 30 ਬੈਂਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ (https://www.rbi.org.in/Scripts/BS_PressReleaseDisplay.aspx?prid=56498)

ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ

ਸੰਦੇਸ਼ 6

ਲੋਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ

ਤੁਸੀਂ ਬੈਂਕ ਤੋਂ 1 ਸਾਲ ਲਈ
100 ਰੁਪਏ ਦਾ ਲੋਨ ਲੈਂਦੇ ਹੋ

ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 10% ਸਧਾਰਨ
ਵਿਆਜ* ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ

ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ (ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ) ਤੇ 10
ਰੁਪਏ(ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ*) ਯਾਨੀ ਕੁੱਲ 110 ਰੁਪਏ ਵਾਪਸ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ* ਗਣਨਾ

$$\left(₹100 \times \frac{10}{100} \right) \times 1 = ₹10$$

i.e

$$I = \left(P \times \frac{r}{100} \right) \times n \quad \text{ਜਿਥੇ}$$

P = ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ; I = ਵਿਆਜ; r = ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ n = ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਪਰ ਸੁਚੇਤ ਰਹੋ !!!

- ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ।
- ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਰੀਕ ਅੱਖਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ, ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 2% (ਬਰੀਕ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ) ਚਾਰਜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 24% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਸਲ ਦਰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਤ ਤੇ ਇਸਦੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਵਾਓ !

*ਬੈਂਕ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਲੋਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਸੰਦੇਸ਼ 7

ਮਿਸ਼ਰਿਤ

ਮਿਸ਼ਰਨ ਨੂੰ 'ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਵਿਆਜ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਾਭ ਹੈ ਕਿ ਕਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ/ਮੂਲਯਨ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ !

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਪਸੀ/ਰਿਟਰਨ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ* ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ!

ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ:

ਸਾਲ 1	
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ	₹10,000
ਵਿਆਜ @ 10% (ਸਾਲਾਨਾ ਮਿਸ਼ਰਿਤ)	₹1,000
1 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਰਕਮ	₹11,000
ਸਾਲ 2	
11,000 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਵਿਆਜ @ 10% (ਸਾਲਾਨਾ ਮਿਸ਼ਰਿਤ) (ਅਰਥਾਤ ਮੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ₹10,000 + ₹1000 ਦਾ ਵਿਆਜ)	₹1,100
2 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ	₹12,100
ਸਾਲ 3	
₹12,100 (2 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ) 'ਤੇ ਵਿਆਜ @ 10% (ਸਾਲਾਨਾ ਮਿਸ਼ਰਿਤ)	₹1,210
3 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ	₹13,310

ਕੰਮਪਾਉਂਡਿੰਗ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲਾ

$$A = P \times \left(1 + \frac{r}{n} \right)^{n \times t}$$

ਜਿੱਥੇ A = ਰਕਮ ; P= ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ; r = ਵਿਆਜ ਦਰ (ਦਸ਼ਮਲਵ);

n = ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮਪਾਉਂਡਿੰਗ ਦੀ ਸੰਖਿਆ; t = ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ (ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ)

*ਬੈਂਕ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਦਰ ਤੇ ਲੋਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਕੰਪਾਉਂਡਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜਦੋਂ 10% ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਦਰ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ 20,000 ਰੁਪਏ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਪਰ 10% ਦੀ ਤਿਆਹੀ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ 26,851 ਰੁਪਏ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ।

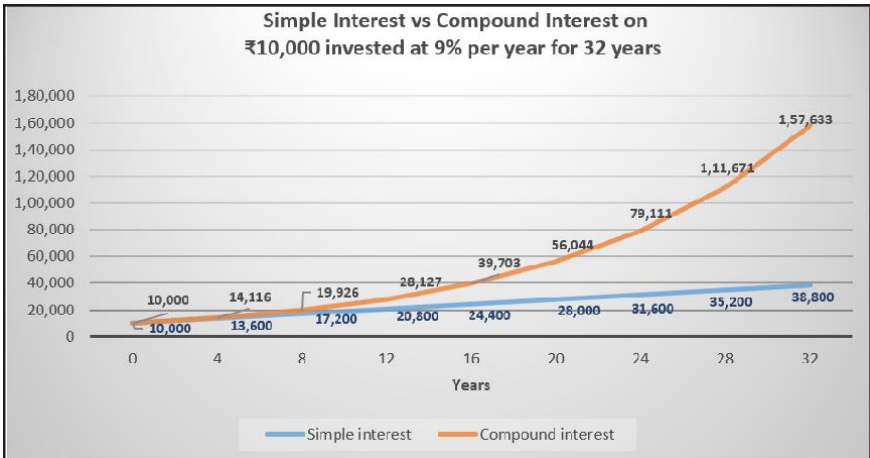
$$\begin{aligned}
 & [= 10000 * (1 + ((10/100)/4))^4 * 10 \\
 & = 10000 * 2.6851 \\
 & = 26,851]
 \end{aligned}$$

ਇਸ ਲਈ, ਕੰਪਾਉਂਡਿੰਗ ਤੋਂ 6,851 ਰੁਪਏ, ਜਾਂ 34% ਜਿਆਦਾ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ!!!

ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਜੇਕਰ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੰਪਾਉਂਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ!

*ਬੈਂਕ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਦਰ ਲੋਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਸੰਦੇਸ਼ 8

ਮਹਿੰਗਾਈ

2023
ਮੰਨ ਲੇ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ **100** ਰੁਪਏ
ਵਿੱਚ **1** ਕਿਲੋ ਸੇਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

2024
ਉਹੀ **1** ਕਿਲੋ ਦੀ ਕੀਮਤ
ਹੁਣ **110** ਰੁਪਏ ਹੈ

1 ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ

$$\begin{aligned} \text{ਮਹਿੰਗਾਈ} &= 110 \text{ ਰੁਪਏ} - 100 \text{ ਰੁਪਏ} = 10 \text{ ਰੁਪਏ ਜਾਂ} \\ &= (10/100) * 100 = 10\% \end{aligned}$$

ਇਸ ਲਈ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ/ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ

ਦ੍ਰਿਸ਼ 1

ਸਲਾਨਾ 6% ਦੀ ਦਰ ਤੇ ਜਮਾਂ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ

ਰਿਟਰਨ - 6%

ਮਹਿੰਗਾਈ - 4%

ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਅਸਲ ਦਰ:

$$\text{ਰਿਟਰਨ}\% - \text{ਮਹਿੰਗਾਈ}\% = 6\% - 4\% = 2\% \text{ ਯਾਨੀ}$$

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਿਟਰਨ

ਦ੍ਰਿਸ਼ 2

ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ

ਰਿਟਰਨ - 0%

ਮਹਿੰਗਾਈ - 4%

ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਅਸਲ ਦਰ:

$$\text{ਰਿਟਰਨ}\% - \text{ਮਹਿੰਗਾਈ}\% = 0\% - 4\% = -4\% \text{ ਅਰਥਾਤ}$$

ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਿਟਰਨ

ਨਕਦੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ 4% ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ 4% ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਹੀ ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਸਕਣ !

ਸੰਦੇਸ਼ 9

ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਮੁੱਲ

ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਮੁੱਲ (ਟੀਵੀਐਮ) ਉਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਪੈਸਾ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਸ਼ਰਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਦੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

10% ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ/ਛੂਟ ਦਰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ

10% ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁੱਲ, ਸਾਲਾਨਾ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਦੇ ਨਾਲ, 2 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 121 ਰੁਪਏ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਕਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦਾ **ਭਵਿੱਖ ਮੁੱਲ** ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 2 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 121 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅੱਜ ਦੇ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਕਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦਾ **ਵਰਤਮਾਨ ਮੁੱਲ** ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 2 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 121 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤ 100 ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਰਾ ਦਾ 'ਸਮਾਂ ਮੁੱਲ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਜੇ ਪੈਸਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਾਰਨ ਇਸਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਰਿਟਰਨ 5% ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ 7% ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਰਿਟਰਨ (-2%) ਹੈ ! ਮਤਲਬ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ 2 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।

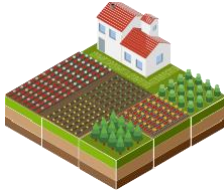
ਇਸ ਲਈ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਸਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਤ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਦਰ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜੋਖਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਰਿਟਰਨ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋਖਮ ਓਨਾ ਹੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ)

ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਰਿਟਰਨ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋਖਮ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਬੱਚਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਅਰਥਾਤ ਜੋਖਮ ਬਨਾਮ ਰਿਟਰਨ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਵਧੇਰੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰੋ!

ਸਾਵਧਾਨ! ਉੱਚ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਰਿਟਰਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਜੋਖਮ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਬਗ਼ੈਰ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਭੱਜੋ !

ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

ਅਣਜਾਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੋਂ !!!

ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਜਮਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ

www.sachet.rbi.org.in 'ਤੇ ਜਾਓ ।

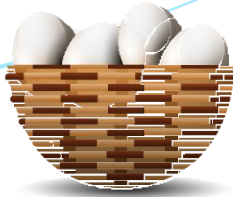
ਆਰਬੀਆਈ ਕਰਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ RBISAY

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ (SMS, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ, Facebook ਅਤੇ Twitter ਦੇ ਰਾਹੀਂ) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

SMS ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ 'RBISAY' ਨਾਮ ਦੀ ਆਈਡੀ ਤੋਂ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, 14440 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ

ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅੰਡੇ
ਇੱਕੋ ਹੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖੋ।

ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ।

■ ਨਿਵੇਸ਼

ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਿਉਂ

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖੇ ਵਖਰੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਇੱਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਭਰਪਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡਿਜੀਟਲ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ

ਐਨਈਐਫਟੀ, ਆਰਟੀਜੀਐਸ ਅਤੇ ਆਈਐਮਪੀਐਸ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਚੈਨਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿਖੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਆਨਲਾਇਨ ਚੈਨਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਟਰਨੇਟ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਮੋਬਾਇਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨਾਂ ਚੈਨਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

	ਐਨਈਐਫਟੀ	ਆਰਟੀਜੀਐਸ	ਆਈਐਮਪੀਐਸ
ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ 	ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ	ਤੁਰੰਤ	ਤੁਰੰਤ
ਗਾਹਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ 	24/7- 24 ਘੰਟੇ (ਵੀਕਐਂਡ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ) ਉਪਲਬਧ	24/7- 24 ਘੰਟੇ (ਵੀਕਐਂਡ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ) ਉਪਲਬਧ	24/7- 24 ਘੰਟੇ (ਵੀਕਐਂਡ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ) ਉਪਲਬਧ
ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ 	ਕੋਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਕਮ ਨਹੀਂ	2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ	ਕੋਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਕਮ ਨਹੀਂ
ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ 	ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ	ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ	5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ

ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੇਮੈਂਟਸ ਇੰਟਰਫੇਸ ਜਾਂ ਯੂਪੀਆਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਪੀਆਈ ਲੈਣ-ਦੈਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਭੀਮ ਐਪ ਜਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਪ ਜਾਂ ਕੋਈ ਤੀਜੀ-ਪਿਰ ਦੀ ਐਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜਰੂਰਤਾਂ :

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ, ਉਸ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੀਚਰ ਫੋਨ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯੂਪੀਆਈ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਯੂਪੀਆਈ123ਪੇ ਨੂੰ 4 ਵਿਕਲਪਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਐਪ ਅਧਾਰਤ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ, ਮਿਸਡ ਕਾਲ, ਆਈਵੀਆਰ, ਨੇੜਤਾ ਯੂਨੀ ਅਧਾਰਤ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਯੂਪੀਆਈ ਸੈੱਟਅੱਪ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਲਿੰਕਡ ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯੂਪੀਆਈ ਨੂੰ ਰੁਪਏ (RuPay) ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਵੀ ਲਿੰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਯੂਪੀਆਈ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰੀਏ ?

- ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟਫੋਨ 'ਤੇ ਐਪ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰੋ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਲਿੰਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਐਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਯੂਪੀਆਈ ਪਿੰਨ ਬਣਾਓ।
- **ਯੂਪੀਆਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ:** ਆਪਣੇ ਯੂਪੀਆਈ ਪਿੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਵਰਚੁਅਲ ਪਤੇ ਜਾਂ ਯੂਪੀਆਈ ਨੰਬਰ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ/ਸਹਜੇ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇਕਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕੋਲ ਵਰਚੁਅਲ ਪਤਾ ਜਾਂ ਯੂਪੀਆਈ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈਐਫਐਸਸੀ (IFSC) ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਯੂਪੀਆਈ ਦੇ ਕੀ ਫਾਇਦੇ ਹਨ ?

- ਤੁਰੰਤ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ 24/7, 365 ਦਿਨ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਵਰਚੁਅਲ ਆਈਡੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ

ਯੂਪੀਆਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ 'ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ' ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

✓ ਕਰੋ

- ਯੂਪੀਆਈ ਐਪ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਰੱਖੋ
- ਵਪਾਰੀ/ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ
- ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਕਮ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ

✗ ਨਾ ਕਰੋ

- ਆਪਣਾ ਪਿੰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰੋ
- ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ/ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ

ਸੰਦੇਸ਼ 15

ਏਟੀਏਮ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੀ ਨਾ ਕਰੋ

ਜੇਕਰ ਕਾਰਡ ਗੁੰਮ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਛੇੜ ਛਾੜ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਕਰੋ

ਏਟੀਏਮ ਲੈਣ -ਦੇਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੀ ਨਾ ਕਰੋ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰਖੋ

- ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚੁੰਬਕੀ/ਮੈਗਨੈਟਿਕ ਸਟ੍ਰਿਪ ਵਾਲੇ ਕਾਰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਰਫ਼ ਏਟੀਏਮਵੀ ਚਿੱਪ ਅਤੇ ਪਿੰਨ ਆਧਾਰਿਤ ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ (ਮੈਗਨੈਟਿਕ ਸਟ੍ਰਿਪ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ)
- ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪਿੰਨ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਵਾਈਪ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਏਟੀਏਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੋਈ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕੈਮਰੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਕਿਮਿੰਗ ਡਿਵਾਈਸ ਨਹੀਂ ਹਨ।
- ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਏਟੀਏਮ ਵਿੱਚ ਪਿੰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖੋ। ਕੀਪੈਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਢੱਕਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਆਦਤ ਹੈ।
- ਏਟੀਏਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
- ਲੈਣ-ਦੇਣ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਕਾਰਡ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
- ਏਟੀਏਮ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਲਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਫ਼ੋਨ ਨੰਬਰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰੋ
- ਜੇਕਰ ਕਾਰਡ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਛੇੜ ਛਾੜ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਨੋਟ:

ਜੇਕਰ

ਅਸਫਲ ਏਟੀਏਮ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਸਿਕਾਇਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਓ। ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ 5 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਸਫਲ ATM ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਕੀ ਨਾ ਕਰੋ

- ਆਪਣੇ ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ (ਕਾਰਡ ਨੰਬਰ, ਐਕਸਪਾਈਰੀ ਡੇਟ ਅਤੇ ਸੀਵੀਵੀ ਆਦਿ) ਅਤੇ ਪਿੰਨ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰੋ
- ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਏਟੀਐਮ ਵਿੱਚ ਨਾ ਛੱਡੋ
- ਆਪਣਾ OTP ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰੋ
- ਆਪਣਾ ਪਿੰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਾ ਲਿਖੋ

ਸੰਦੇਸ਼ 16

ਧੋਖਾਧੜੀ (ਡਿਜੀਟਲ) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਗਾਹਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਕੋਈ ਵੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ / ਏਟੀਐਮ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ

- ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ/ ਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ
- ਤੁਸੀਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਉਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਬੈਂਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ

- ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸਿਕਾਇਤ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਕਾਇਤ ਨੂੰ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਾਹਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੀਮਤ ਦੇਣਦਾਰੀ

ਜੇਕਰ ਗਾਹਕ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ (ਪਾਸਵਰਡ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਆਦਿ) ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

- ਜੇਕਰ ਗਾਹਕ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਤੁਰੰਤ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ 3 ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ), ਤਾਂ ਗਾਹਕ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਬੈਂਕ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ/ਕਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਭਾਵੇਂ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ), ਗਾਹਕ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਮੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗਾਹਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਤੁਰੰਤ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ 3 ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ), ਤਾਂ ਗਾਹਕ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਾਹਕ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰ ਤੋਂ ਸੱਤ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ) ਤਾਂ ਗਾਹਕ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ, ਦੇਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੇ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਖਾਤੇ ਦੀ ਕਿਸਮ	ਅਧਿਕਤਮ ਦੇਣਦਾਰੀ
<ul style="list-style-type: none"> ● BSBD ਖਾਤੇ 	₹5000/-
<ul style="list-style-type: none"> ● ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਬਚਤ ਖਾਤੇ ● ਪ੍ਰੀ-ਪੇਡ ਭੁਗਤਾਨ ਯੰਤਰ ਅਤੇ ਗਿਫਟ ਕਾਰਡ ● MSMEs ਦੇ ਚਾਲੂ/ਨਕਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ/ਓਵਰਡਰਾਫਟ ਖਾਤੇ ● ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤ ਬਕਾਇਆ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ/ਨਕਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ/ਓਵਰਡਰਾਫਟ ਖਾਤੇ (ਯੋਧਾਯਤੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ 365 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ)/25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਸੀਮਾ ● 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ 	₹10000/-
<ul style="list-style-type: none"> ● ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਚਾਲੂ/ਨਕਦ ਕ੍ਰੈਡਿਟ/ਓਵਰਡਰਾਫਟ ਖਾਤੇ ● 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ 	₹25000/-

ਸਾਵਧਾਨ !

ਜੇਕਰ ਯੋਧਾਯਤੀ ਵਾਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੁਹਾਡੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸਵਰਡ, ਪਿੰਨ, ਓਟੀਪੀ, ਆਦਿ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ

ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਜੋ ਯੋਧਾਯਤੀ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ

- ਬੱਚਤ ਨੂੰ ਬੀਮੇ ਨਾਲ ਨਾ ਜੋੜਨਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਆਦਤ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰੋ
- ਇੱਕ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਤਪਾਦ ਤਾਂ ਹੀ ਲਓ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ! ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ!
- ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ। ਖਾਲੀ ਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ
- ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਯਮਾਂ/ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ RBI ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਜਾਂ RBI ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਸੁਨੇਹਾ 21 ਅਤੇ 22 ਵੇਖੋ)
- ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਆਓ, ਆਓ!
120% ਰਿਟਰਨ
ਯਕੀਨੀ! ਜ਼ੀਰੋ
ਜੋਖਮ!

ਸੱਕੀ ਵਿੱਤੀ ਉਤਪਾਦ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਕਮਾਈ
ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਤੁਹਾਡੇ
ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!

ਕੋਈ ਰਿਟਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ,
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੀ ਗਵਾਇਆ !

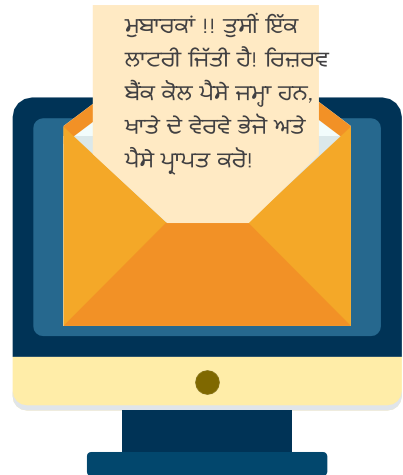
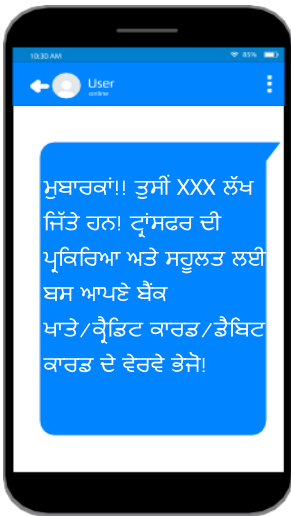
ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

- ਸਿਰਫ਼ RBI, SEBI, IRDAI, PFRDA ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੋ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੋ
- ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿਟਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਵੋ; ਉਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
- ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਦਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਲਓ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸਾਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ!

ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਜਮਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ www.sachet.rbi.org.in 'ਤੇ ਜਾਓ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਦੁਨਿਆ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ ਮੁਫਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਫਤ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਾਮੀ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਕਿਉਂ? ਕੀ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ/ ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਬਣੋ! ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ:

- ਆਰਬੀਆਈ/ਬੈਂਕ ਕਦੇ ਵੀ ਈਮੇਲ/SMS ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ/ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ; ਪਿੰਨ ਅਤੇ OTP ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ
- ਆਰਬੀਆਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬੱਚਤ ਖਾਤਾ/ਚਾਲੂ ਖਾਤਾ/ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ/ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਫਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ।

ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੇਰਵੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿਓ।

ਆਰਬੀਆਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ **RBISAY**

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ (SMS, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ, Facebook ਅਤੇ Twitter ਦੇ ਰਾਹੀਂ) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

SMS ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ '**RBISAY**' ਨਾਮ ਦੀ ਆਈਡੀ ਤੋਂ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, **14440** 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ।

ਕੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਪੈਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ?

ਹਾਂ, ਬੀਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੱਕ, ਜਮ੍ਹਾ ਪੈਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੀ ਜਮ੍ਹਾ ਰਕਮ ਦਾ ਬੀਮਾ ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਗਾਰੰਟੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਹੜੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕ, ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕ, ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕ, ਛੋਟੇ ਵਿੱਤ ਬੈਂਕ, ਭੁਗਤਾਨ ਬੈਂਕ, ਖੇਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਜੋ ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਦਾ ਬੀਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੇ ਬੈਂਕਾਂ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾ ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਲੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਕਿਹੜੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾ ਰਕਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ?

ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾ ਰਕਮਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਤ, ਫਿਕਸਡ, ਰਿਕਰਿੰਗ, ਆਦਿ) ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਮ੍ਹਾ ਰਕਮ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਜਮ੍ਹਾ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਜਮ੍ਹਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ, ਦੋਵਾਂ ਲਈ 'ਉਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸੀ ਸਮਰੱਥਾ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਤਮ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬੀਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਚਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਬੈਂਕ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ।

ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਬੈਂਕ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਵਜੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬੈਂਕ ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ KYC ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂਕੀ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜੇਕਰ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਲਿਕਵੀਡੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੈਂਕ ਲਿਕਵੀਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਹਰੇਕ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਡਿਪੋਜਿਟ ਰਕਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ (ਉਸੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ) ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 5 ਲੱਖ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ "ਸਾਰੇ ਸੰਮਲਿਤ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ" (ਏਆਈਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ "ਸਾਰੇ ਸੰਮਲਿਤ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ" (ਏਆਈਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਕਢਵਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਮਨਾਹੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਉਸਦੀ ਡਿਪੋਜਿਟ ਰਕਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ (ਉਸੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ) ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 5 ਲੱਖ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਕ ਬੈਂਕ ਵੇਰਵਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਛਾ 'ਸਬੰਧਤ ਫਾਰਮ ਤੁਰੰਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਐਕਟ, 1961 (ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ) ਦੀ ਧਾਰਾ 18ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ (5 ਲੱਖ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀਮਾ ਤੱਕ) ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਕੇ।

ਮੈਂਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ?

ਲਿਕਵੀਡੇਟ ਕੀਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਏਆਈਡੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਭਾਵ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ SMS ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੀ DICGC ਕਿਸੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਹੈ?

ਡੀਆਈਸੀਜੀਸੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਏਆਈਡੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਨਸ਼ੈਰਟਸ ਦੁਆਰਾ 'ਪਬਲਿਕ ਐਪ' ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ DICGC ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਲੋਗ ਇਨ ਕਰੋ

www.dicgc.org.in

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਤੰਤਰ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਆਰਈ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਗਤ-ਮੁਕਤ ਵਿਕਲਪਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਤੰਤਰ (ਏਜੀਆਰ) ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਏਜੀਆਰ ਫਰੇਮਵਰਕ ਵਿੱਚ ਆਰਬੀਆਈ ਲੋਕਪਾਲ (ਆਰਬੀਆਈਓ), ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈੱਲ (ਸੀਈਪੀਸੀ) ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ (ਸੀਈਪੀਡੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਆਰਬੀਆਈਓ RB-IOS, 2021 (ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ - ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਲੋਕਪਾਲ ਸਕੀਮ, 2021) ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ RB-IOS, 2021 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈੱਲ, RB-IOS, 2021 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਨੋਟ।

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਨ ਤੰਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ RBI ਦੀਆਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਆਰਈ) ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

- ਬੈਂਕ
- ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ (NBFCs)
- ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਭਾਗੀਦਾਰ (PSPs)
- ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ (CICs)

ਆਰਬੀਆਈ ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰਾ /ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਰਬੀਆਈ ਲੋਕਪਾਲ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: RB-IOS, 2021 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਸੀਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ !

- ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੱਥੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।
- ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਰਮ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ) ਵਿਚ ਨਜਿੱਠਿਆ/ਪੈਂਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਜਾਂ ਆਰਬੀਆਈ ਲੋਕਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜਿੱਠੀ/ਨਿਪਟਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ।

ਆਰਬੀਆਈ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿੱਥੇ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਹੈ?

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਰਬੀਆਈ ਲੋਕਪਾਲ/ਸੀਈਪੀਸੀ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

- https://cms.rbi.org.in/ 'ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ; ਜਾਂ
- “ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ, ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਸੈਕਟਰ-17, ਸੈਂਟਰਲ ਵਿਸਟਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-160017” ਨੂੰ ਪੱਤਰ/ਡਾਕ ਭੇਜ ਕੇ

ਉਪਯੋਗੀ ਟਿੱਪ।

CMS ਪੋਰਟਲ <https://cms.rbi.org.in/> 'ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਤਕਾਲ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਬੀਆਈ ਲੋਕਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ

ਕੀ ਆਰਬੀਆਈ ਲੋਕਪਾਲ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?

ਨਹੀਂ। RB-IOS, 2021 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਨ ਲਈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬੀਆਈ ਲੋਕਪਾਲ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ-ਪਿਰ ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ, ਮੁਫਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ

RB- IOS, 2021 'ਤੇ ਅਕਸਰ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ (FAQ)-

https://www.rbi.org.in/scripts/FS_FAQs.aspx?fn=2745

ਜਾਂ

CMS ਪੋਰਟਲ <https://cms.rbi.org.in/> ਵੇਖੋ

ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (CMS)

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 24x7 ਆਨਲਾਈਨ CMS ਪੋਰਟਲ <https://cms.rbi.org.in/> 'ਤੇ RBI ਦੀ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਆਰਬੀ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਨਵੀਨਤਮ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਪੋਸਟਰ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

CMS ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀ ਫਾਇਦੇ ਹਨ?

- ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਲ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਮੁਕਤ ਤਰੀਕਾ
- ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ CMS ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
- ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਰਸੀਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ
- ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਨਣ ਲਈ ਰੀਅਲ-ਟਾਈਮ ਟਰੈਕਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ

- ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ
- ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਪਟਾਰੇ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਨਲਾਈਨ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਫੀਡਬੈਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ।

RBI ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਨਾ ਹੈ?

- ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਨ ਤੰਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ / ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ, ਟੈਲ-ਫ੍ਰੀ ਨੰਬਰ 14448 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਸੰਪਰਕ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ 8:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 10:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5:15 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦਸ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ (ਅਸਾਮੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਕੰਨੜ, ਮਲਿਆਲਮ, ਮਰਾਠੀ, ਉੜੀਆ, ਪੰਜਾਬੀ, ਤਾਮਿਲ ਅਤੇ ਤੇਲਗੂ) ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਵੋਇਸ ਰਿਸਪਾਂਸ ਸਿਸਟਮ (IVRS) ਸਹੂਲਤ ਰਾਹੀਂ 24x7x365 ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਕੀ RB-IOS, 2021 ਦੇ ਤਹਿਤ RBI ਲੋਕਪਾਲ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੰਪਰਕ ਕੇਂਦਰ ਰਾਹੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

ਨਹੀਂ, ਸੰਪਰਕ ਕੇਂਦਰ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਸੰਪਰਕ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ CMS ਪੋਰਟਲ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਏਜੀਆਰ ਤੰਤਰ/ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਦਾ ਤੋਂ ਰਾਹਤ

ਸੀਤ ਲਹਿਰ/ਠੰਡ

ਚੱਕਰਵਾਤ

ਸੋਕਾ

ਕੀੜੇ ਦਾ ਹਮਲਾ

ਭੂਚਾਲ

ਬੱਦਲ ਫਟਣਾ

ਅੱਗ

ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ

ਹੜ੍ਹ

ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣਾ

ਸੁਨਾਮੀ

ਗੜੇਮਾਰੀ

ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ, ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਰੇ ਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਆਪਦਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਦਿਸਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇੱਥੇ ਹਨ:

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ:

- ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ/ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਆਪਦਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਬੈਂਕਰਜ਼ ਕਮੇਟੀ (SLBC) ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ (DCC) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਪੇਂਡੂ ਕਾਰੀਗਰਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ, MSMEs ਆਦਿ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਕੁਦਰਤੀ ਆਪਦਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੁਨਰਗਠਨ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ (ਬੈਂਕ/ਐਨਬੀਐਫਸੀ/ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਧੀ ਹੋਈ ਮੁੜ-ਭੁਗਤਾਨ ਅਵਧੀ, KYC ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਸਬਸਿਡੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ।
- ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜੇ ਆਪਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿ ਹੋਵੇਗਾ? ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਹਤ ਉਪਾਅ ਲਗਾਤਾਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਪਦਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

ਵਿੱਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੁਨੇਹੇ (ਫੇਮ)

ਵਿਦਿਅਕ ਨਗਟਸ

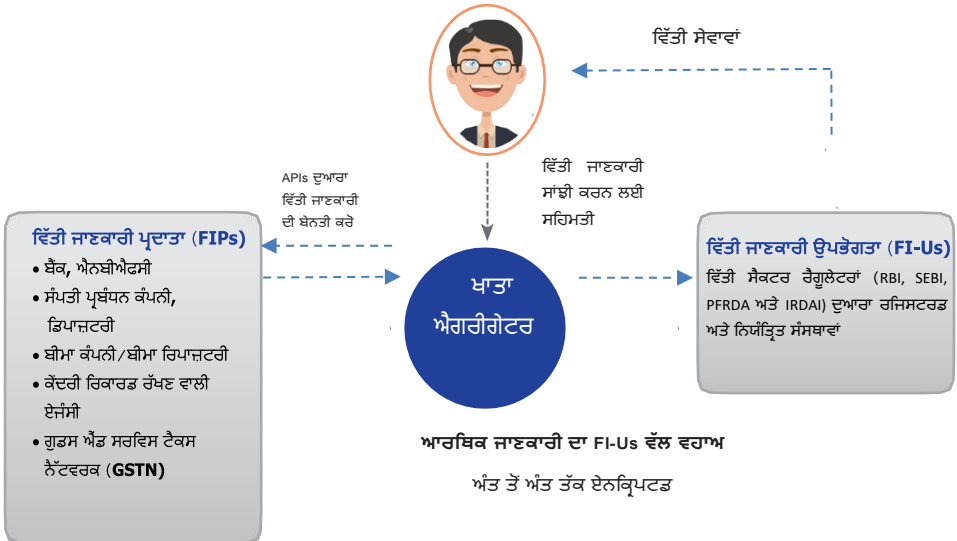
ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ

ਇਹ ਅਸਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਵਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ

- ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਤਾ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਖਾਤਾ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਐੱਨਬੀਐੱਫਸੀ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਹ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
- ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਵਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਭੋਗਤਾ (ਐਫਆਈਯੂ) ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਧਾਰ ਦੇਣ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਦੌਲਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਨਿਪਟਾਨ ਆਦਿ ਲਈ ਆਪਣੀ ਡਿਜੀਟਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਂਸਮਿਟਿਡ ਵਿੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਓਹ ਵੀ ਤੇਜ਼, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਅਸਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ।
- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਏ ਫਰੇਮਵਰਕ ਵਿੱਚ ਨਕਦ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਧਾਰਤ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਲਈ GSTN ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਛੋਟੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਮਐਸਐਮਈ ਲਈ ਅਪਾਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ।

ਖਾਤਾ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਫਰੇਮਵਰਕ

ਗਾਹਕ

ਆਰਥਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ FI-Us ਵੱਲ ਵਹਾਅ

ਅੰਤ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਏਨਕ੍ਰਿਪਟਡ

ਉਧਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਡਿਜੀਟਲ ਐਪਸ

ਡਿਜੀਟਲ ਲੈਂਡਿੰਗ ਐਪਸ (DLAs) ਤੁਹਾਡੇ ਫੋਨ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਓਹ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਜੋ ਆਨਲਾਈਨ ਲੋਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਐਪਸ ਰੈਗੂਲੇਟਿਡ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਐਨਬੀਐਫਸੀ ਜਾਂ ਆਰਈ ਦੁਆਰਾ ਏਨਗੇਜਡ ਕੀਤੇ ਉਧਾਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ (LSPs) ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ ਸੁਵਿਧਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਨ। DLAs ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ NBFCs ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਵੈਚਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਐਪ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਲੋਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਟੂਲਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋਗੇ।

ਜਾਇਜ਼ ਐਪਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਧਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਡਿਜੀਟਲ ਐਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ (ਬੈਂਕ/ਐਨਬੀਐਫਸੀ) ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਲੋਗਇਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਐਪ RBI ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕ/ NBFC ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ/ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ SMS ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਲਿੰਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਪ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

• ਸ਼ੱਕੀ ਐਪਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ

ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਲੋਨ ਐਪ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਐਪ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ SMS/ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਲਿੰਕ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੀ ਸੂਚਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

- **ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ**

ਡਿਜੀਟਲ ਲੇਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੱਥ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- **ਲੇਨ ਸੰਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ**

ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਨ ਸੰਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਤੱਥ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (KFS), ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੱਤਰ, ਰਿਣਦਾਤਿਆਂ/LSPs ਦੀਆਂ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਨੀਤੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਡਿਜ਼ਿਟਲੀ ਸਾਈਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬੈਂਕ/NBFC ਦੇ ਲੈਟਰਹੈਡ 'ਤੇ ਹੋਣ।

- **ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਤੰਤਰ**

ਡਿਜੀਟਲ ਉਧਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਾਂ/ਐਨਬੀਐਫਸੀ ਦੇ ਨੇਡਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਐਲਐਸਪੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੇਡਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਬੈਂਕਾਂ/ਐਨਬੀਐਫਸੀ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ, ਐਲਐਸਪੀ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਉਧਾਰ ਐਪਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਂਕ/NBFC ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ-ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਲੋਕਪਾਲ ਸਕੀਮ (RB-IOS) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਿਸਟਮ (CMS) ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਦੇਸ਼ 26

MANI ਐਪ - ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ

- ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀ MANI ਐਪ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਕੇ ਕਰੰਸੀ ਨੇਟ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇਹ ਐਪ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ 11 ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ (ਅਸਾਮੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਕੰਨੜ, ਮਲਿਆਲਮ, ਮਰਾਠੀ, ਉੜੀਆ, ਪੰਜਾਬੀ, ਤਾਮਿਲ, ਤੇਲਗੂ, ਉਰਦੂ) ਵਿੱਚ ਆਡੀਓ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਵਾਈਬ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੇਡ ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ (ਨਵੀਂ) ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਬੈਂਕ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਐਪ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਪ ਆਫਲਾਈਨ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਐਪ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ/ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਅਤੇ iOS ਐਪ ਸਟੋਰ ਦੇਵਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬੱਧ ਹੈ।
- ਇਹ ਐਪ ਨੇਟ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਜਾਂ ਨਕਲੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

English

हिन्दी मराठी

ગુજરાતી

বাংলা

தமிழ்

ਪੰਜਾਬੀ

ಕನ್ನಡ

اردو

ଓଡ଼ିଆ

অসমীয়া

മലയാളം

తెలుగు

- ਗੰਦੇ, ਕਟੇ-ਫਟੇ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਊਂਟਰ ਉੱਤੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬੀਆਈ ਨੋਟ ਰਿਫੰਡ ਨਿਯਮ, 2009 (ਜੋ ਕਿ 2018 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- ਜੇਕਰ 1 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ RBI ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

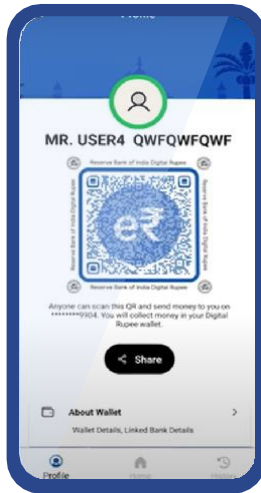
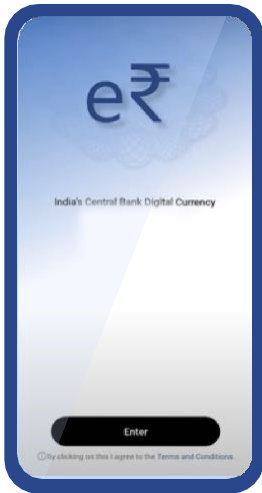
ਸੰਦੇਸ਼ 28

ਸਿੱਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੋ

- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਸਾਰੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਿੱਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

- ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ ਭੌਤਿਕ ਮੁਦਰਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟੈਂਡਰ ਹੈ।
- ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ ਵਾਲੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਲੇਟ (ਬਟੂਏ) ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਮੁਦਰਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ ਵਾਲੇਟ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ UPI ਨਾਲ ਇੰਟਰਓਪਰੇਬਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰੀ ਦੇ UPI QR ਕੋਡ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਕੇ ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਤੁਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ ਨੂੰ ਲੋਡ ਅਤੇ ਰੀਡੀਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਐਂਡਰਾਇਡ ਜਾਂ ਐਪ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਇਲਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਰੁਪਿਆ ਐਪ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰੋ ਅਤੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰੋ।

ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਵਾਰਿਸ ਪਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ "ਜਮਾਕਰਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ" (ਡੀਈਏ) ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਾਅ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਲਾਵਾਰਿਸ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਵਾਰਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀ ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਲਾਵਾਰਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਡੇਟਾ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, RBI ਨੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਵੈੱਬ ਪੋਰਟਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਆਪਣੇ ਲਾਵਾਰਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ।

ਇਸ ਪੋਰਟਲ ਦਾ ਨਾਮ UDGAM (short for **U**nclaimed **D**eposits-**G**ateway to **A**ccess infor**M**ation) (www.udgam.rbi.org.in) ਹੈ ਅਤੇ 17 ਅਗਸਤ, 2023 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ 30 ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਖਾਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਉਪਭੋਗਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਕੇ ਪੋਰਟਲ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਲਾਵਾਰਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਫਲ ਖੋਜ 'ਤੇ, ਉਪਭੋਗਤਾ ਬੇਦਾਅਵਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸੰਦਰਭ ਨੰਬਰ (UDRN) ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ / ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁੜ ਐਕਟਿਵ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਖਾਤੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਮੁੜ ਐਕਟਿਵ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਖੋਜ ਨਤੀਜੇ ਡਿਸਪਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਉਸ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਹਾਈਪਰਲਿੰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੋਟ

ਫੋਮ

ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ
ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ
10ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਦਫ਼ਤਰ, ਮੁੰਬਈ 400001, ਭਾਰਤ